

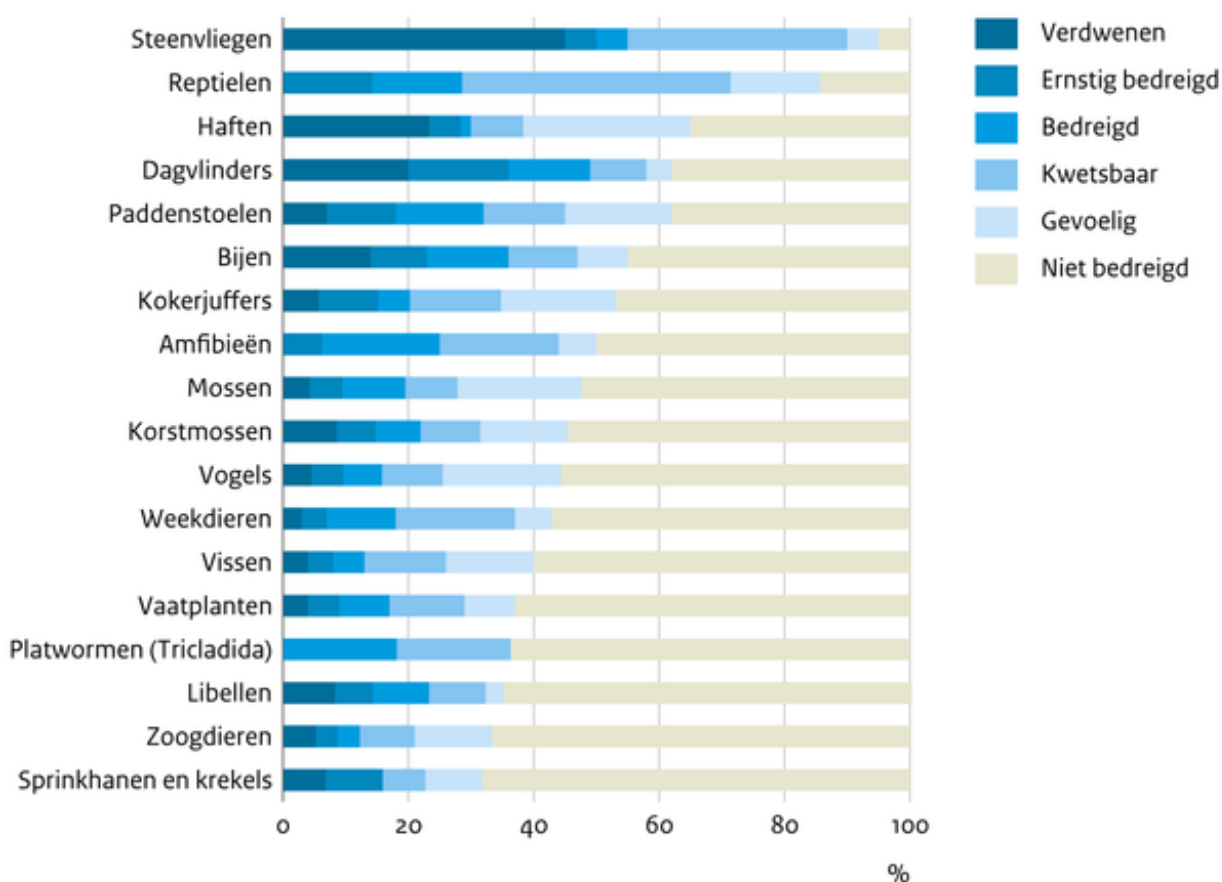
Aantal bedreigde en verdwenen soorten in Nederland, per 2020

Indicator | 10 november 2020

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

Soorten die zodanig achteruit gaan dat ze bedreigd worden in hun voortbestaan en soorten die inmiddels verdwenen zijn, worden opgenomen in de Rode Lijst.

Aandeel bedreigde soorten per soortgroep, 2019

Bron: Soortenorganisaties, WUR

CBS/nov20
www.clo.nl/nl105217

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(ods\)](#) [3]
- [Download data \(xlsx\)](#) [4]

Vaststellen Rode Lijsten

Rode lijsten worden per soortgroep eens in de circa tien jaar opgesteld. Naarmate een soort sterker

achteruitgaat en zeldzamer is, wordt aan de soort een zwaardere Rode Lijststatus toegekend. De volgende statussen worden onderscheiden: thans niet bedreigd, gevoelig, kwetsbaar, bedreigd, ernstig bedreigd en verdwenen.

Van 18 soortgroepen is inmiddels een officiële Rode Lijst opgesteld waarin de Rode Lijststatus voor iedere inheemse soort die tot de groep behoort, is vastgesteld. De status van iedere soort is officieel vastgelegd middels een mededeling in de Staatscourant. Van veel van deze 18 soortgroepen is inmiddels al een tweede Rode Lijst opgesteld en is de officiële status, indien de mate van bedreiging daar aanleiding toe gaf, herzien in de Staatscourant.

Bedreigde en verdwenen soorten

In elk van de 18 soortgroepen blijkt ten minste één derde van de soorten op de Rode Lijst te staan. In sommige soortgroepen is het aandeel bedreigde en verdwenen soorten zelfs nog aanzienlijk hoger. Bij steenvliegen staan 19 van de 20 soorten op de Rode Lijst (zie achterliggende tabel). Bij reptielen, dagvlinders, haften en paddenstoelen staan twee derde of meer van de soorten op de Rode Lijst. Bij steenvliegen, dagvlinders, haften en bijen zijn relatief veel soorten geheel uit Nederland verdwenen. Veel bedreigde soorten zijn overigens niet wettelijk beschermd.

- [indicator=nl1323]

Trend in Rode Lijstsoorten

De mate waarin een soort bedreigd wordt, kan na verloop van tijd veranderen. En verdwenen soorten kunnen terugkeren. Door officiële Rode lijsten te actualiseren is vast te stellen of het aantal bedreigde en verdwenen soorten toe- of afneemt. Omdat de Rode Lijsten slechts eens in de circa 10 jaar verschijnen, is niet snel een actueel beeld van het verloop in het aantal bedreigde en verdwenen soorten te verkrijgen. Door jaarlijks "virtueel" Rode Lijsten op te stellen, ruwweg op dezelfde wijze als waarop officiële Rode Lijsten gemaakt worden, is het wel mogelijk om de trend in het Rode Lijstsoorten jaarlijks te bepalen. Zie verder de Rode Lijst Indicator.

- [indicator=nl1521]

Referenties

- Aptroot, A., K. van Herk en L. Sparrius (2012). Basisrapport voor de Rode Lijst korstmossen. *Buxbaumiella* 92: 1-117.
- Arnolds, E. en M. Veerkamp (2008). Basisrapport Rode Lijst Paddenstoelen. Nederlandse Mycologische Vereniging, Utrecht.
- Bruyne, R.H. de, H. Wallbrink en A.W. Gmelig Meyling (2003). Bedreigde en kwetsbare land- en zoetwaterweekdieren in Nederland (Mollusca). Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. EIS-Nederland en Anemoon. Leiden/Heemstede.
- Creemers, R.C.M., J.J.C.W. van Delft en A.M. Spitzzen - van der Sluijs (2007). Basisrapport Rode Lijst Amfibieën en Reptielen volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Rapport 2007-16, RAVON, Nijmegen.
- Gmelig Meyling, A.W. en G.W.N.M. van Moorsel (2013). Aanbevelingen voor aanpassingen Rode Lijst mariene vissen. Achtergronddocument voor het supplement bij het Basisrapport Rode Lijst Vissen. Anemoon & Ecosub, Heemstede.
- Kleunen A. van, Foppen R. & van Turnhout C. 2017. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels 2016 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Sovon-rapport 2017/34. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

- Kranenbarg, J. en F. Spikmans (2013). Achtergronddocument Rode Lijst Vissen 2011. Zoetwatervissen. RAVON, Nijmegen.
- Peeters, T.M.J. en M. Reemer (2003). Bedreigde en kwetsbare bijen in Nederland (Apidae s.l.). Basisrapport met voorstel voor Rode Lijst. EIS-Nederland, Leiden.
- Reemer, M. (2012). Basisrapport Rode Lijst Sprinkhanen en krekels. Rapportnummer EIS2012-03. EIS-Nederland, Leiden.
- Reemer, M. (2018). Basisrapport voor de Rode Lijst Bijen. Rapportnummer EIS2018-06. EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- Siebel, H.N., R.J. Bijlsma en L.B. Sparrius (2013). Basisrapport voor de Rode Lijst Mossen 2012. BLWG Rapport 14. BLWG, Oude-Tonge. Ook in Buxbaumiella 96 (2013).
- Sparrius, L.B., B. Odé. en R. Beringen (2013). Basisrapport voor de Rode Lijst Vaatplanten 2012. FLORON-rapport 57. FLORON, Nijmegen.
- Termaat, T. en V.J. Kalkman (2011). Basisrapport Rode Lijst Libellen volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Rapport VS2011.05. De Vlinderstichting, Wageningen.
- Tien, N, H. Heessen, J. Kranenbarg en B. Trapman (2016). Rode Lijst vissen 2011; achtergronddocument zoutwatervissen. IMARES-rapport C021/16, WUR Wageningen.
- Van Swaay, C.A.M. (2019). Basisrapport Rode Lijst Dagvlinders 2019 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Rapport VS2019-001, De Vlinderstichting. Wageningen.
- Verdonschot, P., L. Higler, R. Nijboer en T. van den Hoek (2003). Naar een doelsoortenlijst van aquatische macrofauna in Nederland; platwormen (Tricladida), steenvliegen (Plecoptera), haften (Ephemeroptera) en kokerjuffers (Trichoptera). Alterra-rapport 858, Wageningen.
- Norren, E. van, J. Dekker en H. Limpens, 2020. Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Rapport 2019.026. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 4 november 2004, nr. TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van Rode lijsten flora en fauna. Staatscourant 218 (2004). [zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, vissen, bijen, dagvlinders, kokerjuffers, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, libellen, haften, land- en zoetwaterweekdieren, platwormen, vaatplanten, mossen, korstmossen en paddestoelen (macrofungi)]
- LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, nr. 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna. Staatscourant 13201 (2009). [zoogdieren, reptielen, amfibieën, dagvlinders, paddenstoelen (macrofungi)]
- EZ (2015). Besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna. Staatscourant 36471 (2015). [korstmossen, mossen, vaatplanten, libellen, sprinkhanen en krekels, vissen]
- LNV (2017). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 18 november 2017, nr. 17174206, houdende vaststelling van een geactualiseerde Rode Lijst Vogels. Staatscourant 68427 (2017). [vogels]
- LNV (2018). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 30 april 2018, nr. 18072244, houdende vaststelling van een geactualiseerde Rode Lijst Bijen. Staatscourant 24897 (2018). [bijen]
- LNV (2019). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 22 februari 2019, DGNVVG/19045629, houdende vaststelling van een geactualiseerde Rode Lijst Dagvlinders. Staatscourant 12182 (2019). [dagvlinders]
- LNV (2020). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 14 oktober 2020, DGNVVG/20246331, houdende vaststelling van een geactualiseerde Rode Lijst Zoogdieren. Staatscourant 56788 (2020). [zoogdieren]

Relevante informatie

- [Ministerie van Economische Zaken - Nederlandse soorten op rode lijsten](#) [5]
- [Zoeken in Staatscourant](#) [6]

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Aantal bedreigde soorten

Omschrijving

Aantal soorten per categorie dat is bedreigd volgens officieel vastgestelde rode lijsten.

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek

Berekeningswijze

De grafiek geeft per soortgroep het percentage weer van de soorten per Rode Lijstcategorie. De mate van bedreiging is overgenomen uit de bijbehorende, meest actuele Rode Lijsten die in de basisrapporten per soortgroep zijn gepubliceerd.

Voor de recente Rode Lijst vissen ontbreekt zo'n basisrapport. De officiële Rode Lijst Vissen is samengesteld aan de hand van drie deelrapporten (Gmelig Meyling en Van Moorsel, 2013; Kranenbarg en Spikmans, 2013, Tien et al., 2016).

De Rode Lijst status van een soort hangt af van de actuele zeldzaamheid van een soort en van de trend sinds circa 1950 (zie de basisrapporten voor details over het bepalen van de status). De werkwijze verschilt van de internationaal gangbare IUCN-methode waarin de trend in de laatste tien jaar sterk bepalend is voor de Rode Lijststatus van een soort.

Basistabel

De aantallen soorten per groep zijn te vinden onder Download data

Geografisch verdeling

Nederland

Andere variabelen

Geen

Verschijningsfrequentie

Onregelmatig

Achtergrondliteratuur

Mace, G., N. Collar, K. Gaston, C. Hilton-Taylor, H. Akçakaya, N. Leader-Williams, E. Milner-Gulland en S. Stuart (2008). Quantification of extinction Risk: IUCN's system for classifying threatened species.

Conservation Biology (22) 6: 1424-1442.

Opmerking

Vorige versies van deze indicator bevatten ook Rode Lijsten die niet officieel zijn vastgesteld. Vorige versies van deze indicator bevatten vergelijkingen met Rode Lijsten van andere landen. Daar wordt echter de IUCN-methode gebruikt die niet direct is te vergelijken met de in Nederland gebruikte methode.

Betrouwbaarheids codering

A. De Rode Lijststatus van elke soort is in de Staatscourant vastgelegd en daarmee gaat het om een integrale telling.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2020). [Aantal bedreigde en verdwenen soorten in Nederland, per 2020](#) [7] (indicator 1052, versie 17 , 10 november 2020). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl105217>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1052> [2]
https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1052_001g_clo_17_nl.png [3]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1052-001g-clo-17-nl.ods> [4]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1052-001g-clo-17-nl.xlsx> [5]
<http://minez.nederlandsesoorten.nl/content/rode-lijsten> [6]
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/uitgebreidzoeken> [7]
<https://www.clo.nl/indicatoren/nl105217>